

NAŠALUČ

10. LETNIK
STEVILKA 10

Ob godu svete Barbare

Vsi zapojmo prav pobožno
Barbari vso hvalo, čast.
Bog naj sprejme pesem složno,
ker pri Njem je vsa oblast.

Cvet je tvoje bil mladosti
žlahten, svet in plemenit.
Slavne tvoje so kreposti,
rod tvoj bil je imenit.

Vero svojo ohranimo,
naj srce nam dobro bo,
upanja v Boga ne izgubimo;
vse nam bo po sreči šlo.

Ko pa zadnji šihst storimo,
naj izprosi Barbara,
da se srečno preselimo
v hišo večnega Boga.

Iz knjižice „Rudarske pesmi“, ki jo je založilo
Društvo sv. Barbare v Hambornu l. 1904, natisni-
la pa tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ob praznovanju sv. Miklavža dne 16. 12.
1960 in po želji naših rojakov še enkrat po-
tem v Eisdenu in enkrat v Charleroi v Bel-
giji so deklice Julka Gostiša, Marie-José
Mrak in Rezika Fišar privabile vsem od-
raslim navzočim solze v oči s svojimi res-

nimi deklamacijami. Deklamirale so tudi na-
slednje pesmi:

MOJ ATE JE RUDAR!

Na jasnem nebu zlato sonce sije:
moj ate se globoko v temno jamo skrije,
tam se muči, dela in trpi,
da nam vse potrebno preskrbi.

Kako se meni smili, ko se poslovi,
na srce me pritisne, potem pa odhiti.
Kdo meni to lahko pove,
da bo moj ate zdrav povrnil se.

Jaz pa bom v cerkev šla,
bom sveto Barbaro prosila:
»Preljuba sveta Barbara, varuj moj'ga
ateka
in vsakega rudarja!«

RUDAR

Tudi moj ate bil je rudar;
ali danes boleha, boleha vsikdar.
Ne veter ne megla dobiti ga ne sme,
kaj so težave to — le on ve.

»Kaj bo z družino?« ga je vedno skrbelo,
zato pa je hodil pridno na delo.
Sedaj pa ga kašelj duši in mori,
za njega so dost'krat prav težke noči.

Molitev pa skromna se moja glasi:
»Usmiljeni Jezus, daj, da moj ate
še dolgo, še dolgo živi!«

Rudarji nosijo v procesiji kip
svoje začetnice sv. Barbare

DECEMBER 1961

Advent

Na praznovanje rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa se kristjani pripravljamo z adventno dobo. To je čas štirih tednov, štirih adventnih nedelj. V tej dobi mislimo na »prihod«, po latinsko »advent« Gospodov. Kot so Kristusa čakali ljudje stoletja in stoletja ter se ga veselili, tako se sedaj mi veselimo prihoda božičnih praznikov.

Adventne mašne molitve izražajo naše hrepenenje po Zveličarju: »Pokaži nam, Gospod, svoje usmiljenje in daj nam svoje zveličanje!« — »Zbudi, Gospod, svojo moč in pridi, da nas rešiš!« — »Ro-site, nebesa, od zgoraj in oblaki naj deže Pravičnega! Odpre naj se zemlja in rodi Zveličarja!«

Izražajo pa tudi veselje nad bližnjim božičnim praznikom, ki je prihod Zveličarja v naše duše: »Gospod bo delil dobrote in naša zemlja bo dala svoj sad.« — »Veselil sem se, ko so mi rekli: V hišo Gospodovo pojdemo.« — »Veselite se! ... Gospod je namreč blizu.« — »Silno se raduj, hči sionska, prepevaj, hči jeruzalemska: glej, tvoj Kralj prihaja. Sveti in Odrešenik sveta.«

MIR BOŽIČNE NOČI

Naše domove in cerkve bo kmalu napolnila večno lepa božična pesem:

Sveta noč, blažena noč!
Vse že spi, je polnoč,
le Devica z Jožefom tam
v hlevcu varje Detece nam.
Spavaj, Dete, sladkó!
Spavaj, Dete, sladkó!

Sveta noč, blažena noč!
Prišla je nam pomoč:
Dete božje v jaslih leži,
grešni zemlji radost deli.
Rojen je Rešenik.
Rojen je Rešenik.

Kakšna milina, sreča in mir odsevajo iz napeva te božične pesmi. Človek bi mislil, da jo je uglasbil eden od angelov, ki so na betlehemske poljane doživeli radost prve božične noči.

Ali ne!

Ta pesem je človeško delo. Dala sta nam jo sinova tirolskih planin.

Kdor površno bere zgodovino te pesmi, ki je pred skoro 150 leti prvič zadonela pri polnočnici v zasneženi gorski vasi, bi mislil, da jo je človeška nadarjenost napravila tako, kot je.

A bi se motil.

Bolj kot delo nadarjenosti je ta pesem sad življenjske dozorelosti. Zlato se preizkuša v ognju. Človekova osebnost pa raste v življenjskih borbah. Pevca in glasbenika je neusmiljeno kovalo življenje ter ju oblikovalo za vredna glasnika miru božične noči. Kajti mir božične noči nam ni dan. Moramo si ga priboriti. K milini božične noči pelje trdota adventnega časa. Mir, notranji mir je namreč lastnina le izbranih duš, ki so dozorevale v trpljenju in preizkušnjah ter rastle v človeka po božji volji.

Isto misel prelepo izraža slavna norveška pisateljica Sigrid Undset s svojo zgodbo o siromašni pastirici v adventnem pričakovanju.

Takole pripoveduje:

»Na visokem, s snegom pokritem severu je napočilo zadnje popoldne pred božičem. Siromašna pastirica pričakuje svojega edinega sina, da bosta skupaj preživela sveti večer.

Skrbno in z vso ljubeznijo ureja kotichek za kotichek svoje lesene bajtice. Pere in riba. Peči in kuhati ne more, ker nima ničesar več v zalogi.

Čaka na sina drvarja in upa, da ji bo s svojim zasluzkom nekaj kupil za praznike.

Kaj ji bo kupil? Kdo ve? Morda ji bo prinesel celó belega kruha, kar je na zasneženem severu nekaj redkega in se ceni kot najboljša pogača.

Ah, belega kruha!

Dobra žena se zaradi utrujenosti le s težavo še drži

na nogah, a ne odneha, dokler njena revna kočica ne dobi praznične oblike. —

Na večernem nebu se že lesketajo prve zvezde, a sina še vedno ni. S strahom se starka ozira skozi okno in pri-
sluškuje v mrak.

Nič!

Tedaj pa se zdrzne kot ranjena srna. Spomni se, da je sin na robu gozda nastavljal divjačini pasti in zanke. Če se ne vrne, bodo njegove nastave prekršile božični mir. V tej noči, tako je mislila starka, v noči ljubezni, v noči pomirjenja človeštva z Bogom, se niti divjačini ne sme kaj zalega storiti.

Že ve, kaj bo storila. Hiti pred bajto, si na svoje drgetajoče noge naveže smuči ter se požene v sneg, da mesto sina obide vsa poznana mesta in odvzame nastave.

To noč, v noči miru se nobena žival ne bo ujela ali ranila. —

Noč pokrije snežno pokrajino. Zvezde se nenadoma skrijejo in izčrpano starko preseneti snežni metež. Le s težavo se še pomika skozi vihar.

Ali bo res omahnila v sneg in za večno zaspala?

Ne! Zbere vse sile ter si najde zavetišče v skalni votlini.

V tej votlini, podobni zavetišču božične noči na betlehemijski poljani, do smrti utrujena žena zaspi.

Dobra žena, počivaj v miru!

Ob prvem svitu zagleda nenavaden sijaj na nebu in zdi se ji, kot da jo kliče angelski spev svete noči.

Dvigne se, razgiblje si svoje premrle ude in kosti, stopi na smuči ter oddrsi domov.

Doma najde sina, svoje edino upanje in pomoč.

Prinesel ji je belega kruha, svojo ljubezen in mir.

Vsa srečna sta nato praznovala božič. »

Zgodba o starki iz zasneženega severa nam marsikaj pove.

Tudi mi hrepenimo po radosti, domačnosti in miru božične noči. Tudi mi se skrbno pripravljamo na ta vzvišeni praznik. Čistimo domove, polnimo shrambe, pripravljamo darila, pričakujemo obiske.

Skrbi in opravkov čez glavo.

Morda tudi mi omagujemo pod bremenom priprav, a vedimo, da s tem še nismo vsega storili.

Ne smemo se omejiti le na zunanost.

Seči moramo na globoko.

Čaka nas še najvažnejše.

ODSTRANITI MORAMO VSE PASTI IN ZANKE, KI NAS OVIRAJO, DA BI BILI VREDNI V POLNOSTI DOŽIVETI MIR BOŽIČNE NOČI.

Dobro preglejmo pokrajino našega življenja. Ali se morda ne skrivajo še kje nastave, ki bi mogle škoditi naši duši ter dušam bratov in sestra? Zanke, ki nas vežejo na navidezne dobrine, nas zadržujejo v blatu greha ter ovi-

Janez Trdina:

MOČ SVETE NOČI

(BOŽIČNA LEGENDA)

Tisto noč, v kateri se je rodil Kristus, se je izpolnilo vsakemu človeku vse, karkoli si je želel. Kdor je hotel zlata, našel ga je drugi dan poln rudnik. Kdor je rajši imel rodovitno polje, mu je od takrat rodilo žito desetkrat boljše kakor vsem sosedom. Komur se je zdela voda premrzla, je pritekel studenec, ki je bil pozimi topel, da ga je bilo veselje piti, poleti pa mrzel, da so delavci hodili pol ure daleč ponj. Takrat so nastali naši bistri potoki, takrat naše hladne vode, takrat pa tudi topli in zdravilni vrelci.

Nekaterim se je tožilo, da se pozimi ne morejo kopati, in drugo jutro jim je bruhal pred hišo iz zemlje vroč studenec. Tako so nastale vse toplice. Ni mogoče prešteti vseh dobrot, ki so prišle tisto noč na zemljo.

Pa tudi dandanašnji ima sveti večer veliko moč. Ta in pa kresni večer gorijo zakladi, da lahko obogati, kdor jih ume vzdigniti. Na sveti in na kresni večer se pogovarja tudi živina, kaj se bo čez leto zgodilo. Kdor ima pri sebi praproto seme, jo dobro sliši, toda nikomur ni svetovati, da jo gre poslušati, ker bi mogel izvedeti človek tudi svojo smrt ali kako drugo nesrečo, ki ga čaka naslednje leto.

Kdor prinese na polnočnico s seboj štiriperesno deteljico, spozna vsako čarovnico, ker so obrnjene takrat vse proti cerkvenim vratom. In tako je mogoče videti in doseči čisto

noč še veliko drugih imenitnih stvari, če je človek brez smrtnega greha, posebno rado pa se posreči to takemu, ki je še popolnoma nedolžen. Moliti je vselej dobro in Bogu prijetno, ali nikoli nas ne usliši rajši kakor na sveti večer ob polnočnici, ko se je rodil božji Sin in je vladalo zaradi tega veliko veselja na nebu in na zemlji.

Janez Trdina:

Sveta družina in cigani (BOŽIČNA LEGENDA)

Ko so prišli sv. Jožef in Jezušček v Egipt, so bili silno žejni, ker več dni ni bilo nikjer najti studenca. Pri prvem vodnjaku prosijo ljudi, da bi smeli piti. Ti ljudje pa so bili neusmiljenega srca in jim niso dovolili, da bi si žejo pogasili. Vprašali so jih zaničljivo, če so mar pozabili pot do svojega doma, da se potepajo tako po svetu. Pitali in žalili so jih z najgršimi pridevki in kletvami, rekli so jim celo, da so cigani, kar je bilo pri Egipčanih najhujše razžaljenje in zasramovanje.

Jokaje je šla sveta Družina dalje. Bog pa je kaznoval neusmiljene ljudi še tisto uro, **da so pozabili pot do svojega doma** in se jeli potepati po po širokem, neznanem svetu. Kamorkoli so prišli, jih je vsak človek črtil in preklinjal, jih podil od svojega praga in jim še vode ni privoščil. Nihče jim ni rekel drugače kakor cigani in Egipčarji in tako pravimo v svatilo in spomin, da pade vsaka kletev nazaj na tistega, ki jo je namenil svojemu bližnjemu.

rajo naš polet kvišku, v višave, kjer je pogled čist in srce veselo?

Božični mir je lastnina le svobodnih duš, duš, ki ne tiče v zankah neurejenosti. In dokler ne bomo iz svojega življenja odstranili vseh nastav, ne bo božjega miru v nas in okoli nas.

Zgled pogumne žene s severa pa je odlična pridiga tudi modernim narodom.

Narodi trepetajo pred vojno in hrepene po miru. Trudijo se za mir. O nobeni stvari ne razpravljajo toliko kot o miru. A miru ni. Zmešnjava v svetu je vedno večja. In oni se v nemoči čudijo...

Neumneži!

Mar res mislijo, da bo mir zrastel na ustnicah zmešanih in brezvestnih politikarjev?

Mir je rajska cvetka, ki globoko poganja svoje korenine in raste le v zdravi in skrbno negovani zemlji.

Že sv. pismo stare zaveze pribija: »Non est pax impiis« (Iz 48, 22). Brezbožna usta zaman govore o miru!

Povsem naravno!

Kako naj uspešno gradi mir človek, ki je v vojnem stanju s tvorcem mira — Detetom v betlehemske jasliah?

Mir je božja cvetka, ki raste iz src božjemu Detetu vdanih ljudi. Toda številne nastave drže sodobne narode daleč od tega Deteta ter jih priklepajo v suženjstvo splošne pokvarjenosti.

V teh razmerah je mir nemogoč.

Pasti in zanke morajo proč!

Ah, ko bi mi, bratje in sestre, in vsi narodi sveta imeli pogum odločno slediti zgledu modre starke z norveškega severa in postati borci za notranji in zunanji mir?!

Tedaj bi v polnosti dojeli lepoto in pomembnost božične skrivnosti, katero tako lepo opeva naša pesem:

Sveta noč, blažena noč!
Radostno pevajoč
angeli Gospoda slavé,
mir ljudem na zemlji želé;
„Človek, zdaj si otet.
Človek, zdaj si otet.”

V-ko.

Pastirji pri Jezusu

V sveti noči je Marija s svetim Jožefom in Detetom doživljala tiho skrivnost, ki jih je ločila od sveta. Za nobeno ceno ne bi bili izdali nikomur tega, kar so vedeli. A Bog sam je pripeljal k njim preproste moše, ki se niso zgledovali nad tem, da je bil Odrešenik rojen v hlevu.

Pastirji, brezdomci so se približali votlini in prosili za dovoljenje, da bi smeli vstopiti. Takoj so povedali, kako da ob taki uri motijo. Angel jim je bil oznanil, da je v tej noči Odrešenik prišel na svet: »Ne bojte se, zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se Vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: našli boste Dete v plenice povito in v jaslí položeno.« Po tem oznanilu so se podali na pot in iskali votlino in jaslí. Tu so, in radi bi Dete videli.

Mati je iz jaslí dvignila Dete, to noč rojeno, in jim ga je držala, da bi ga mogli videti in pozdraviti. Bili so preprosti moše iz ljudstva, ki hočejo kakor otroci vse sami imeti v rokah. Najprej so tudi Dete vzeli v svoje roke. Navadno so nosili na svojih rokah negodna jagnjeta, to tiho noč pa so držali v naročju Jagnje božje.

Niso se podali na pot praznih rok. V tedanjem vzhodnem svetu je bilo naravnost nepojmljivo, da bi se kdo upal pred visokega gospoda brez darov. Revni pastirji niso imeli bogate izbire. Od pridelkov ovčereje, kakor sira, masla, mleka in volne, so imeli komaj zase najpotrebnejše. Bilo pa je ob zimskem času, ko so ovce godne za zakol. Te ovce so bile za pastirje stanu primeren dar. Poleg tega je v očeh Judov obdajal jagnjeta nek poseben sij, ki se je iz praznovanja velikonočnega jagnjeta razlival na vsa jagnjeta. Tako je zelo verjetno, da so pastirji prinesli v dar novorojenemu Odrešeniku eno ali več jagnjet. Darovali so jih tistemu, ki ga je pozneje Janez označil za Jagnje božje. Tega seveda še niso vedeli. A vendar je morda na neki način le začela v njih misel na velikonočno jagnje, ko so ta svoj dar izročali Odrešeniku v pozdrav. Ta-

ko ljudske jaslice, ki predstavljajo pastirje z jagnjeti v naročju, le niso tako daleč od resnice, kakor bi utegnili misliti.

Za Marijo je bil prihod pastirjev dokaz, da božje oko čuva nad Sinom, na videz zapuščenim. Tudi pastirjem, kakor prej njej sami v Nazaretu je Bog poslal angela z veselim oznanilom. Že to je ustvarilo notranjo povezanost med njo in temi tujimi možmi. Pesem, ki so jo angeli peli, je Mariji razodevala, kako se bo dopolnilo odrešenje v ljudeh, ki jim je Odrešenik še neznan. Milost božja je bila, ki je svoje delo začela ob Odrešenikovem rojstvu in ki ga v dušah ljudi nadaljuje. Marija je imela poseben dar, da je začutila božjo ljubezen do ljudi odkritega in preprostega srca, ki si ne prizadevajo veljati pred svetom za velike. Saj je že v svoji zahvali za Jezusovo učlovečenje zapela: »Mogočne je vrgel s prestola in povišal je nizke. Lačne je napolnil z dobrotami in bogate je odpustil prazne. Med te nizke, ki jih Bog dviga, med lačne, ki jih Bog s srečo bogati, moremo šteti pastirje, ki so se ob Mariji klanjali Detetu Odrešeniku. Marijina radost nad njihovim obiskom se je prelila na pastirje, da so se počutili domače. Ti bore mali ljudje, ki pred svetom niso prav nič pomenili, so postali tako izvoljenci, ki jih je Bog vpeljal v svoje skrivnosti in združil v nekako verno občestvo. Bil je to prvi žar tistega mišljenja, ki bo pozneje nešteto ljudi iz preprostega ljudstva povezalo z Jezusom Odrešenikom in njegovo Materjo.

Najbrž ne bomo zgrešili, če si to sliko predstavljamo tako, kakor nam jo kažejo ljudske jaslice in pojejo pesmi. Votlina je postala svetišče, ki se je v njem praznovala prva polnočnica. Sveta noč, blažena noč!

»

Nastopilo je jutro. Pastirji so bili blizu mesta. Takoj so veselega srca hiteli v Betlehem in pripovedovali o čudežih minule noči. V votlini pred mestom je prišel na svet Odrešenik, od vseh toliko pričakovani. Betlehemčani so začudeno poslušali. Opazovali so te moše, ki jih je oble-

ka izdajala za popotne pastirje. Nato pa je njihov razum začel delovati ostro, brez ljubezni. Nemogoče, da bi Odrešenik ležal v jaslih. Torej je prikazen angela le privid ali prevara. Može, ki kakor ti pastirji strážijo samotno v noči, so dostopni za take domisleke. Poleg tega so bili to popotni pastirji, tujci. Ni vredno, da bi se človek zaradi besed takih ljudi razburjal. Povrh vsega so živeli v bližini palače krutega kralja Heroda. Tako velja paziti na vsako besedo.

Edina, ki je mogla pozneje poročati o

tem času, je bila Marija, mati Jezusova. Vse dogodke tiste noči, je shranila kakor zaklade v svoje srce. Ni jih več pozabila. Matere vedo še v pozni starosti pripovedovati, kako je bilo, ko je otrok, njihovo veselje in bolečina obenem, prišel na svet. V nepomembnih malenkostih tistih ur vidijo pozneje nazaj pomembne napovedi dogodkov. Nikdar pa dogodki ob rojstvu otroka niso bili tako v celoti pomembni in značilni, kakor v noči, ko je bil Jezus, božji Sin, rojen in v jasli položen.

Iz: William, Marijino življenje

ČUDEŽ OB ŽELEZNICI SMRTI

Ali ste videli barvni film: Most čez reko Kwai? Gotovo se še spominjate čudovito lepe pokrajine, ki jo je človeška zloba spreminila v pekel za desetstisoče ujetnikov, ki so morali tam graditi železniško progo, dolgo 400 km, ki naj bi japonski vojski pomagala, da bi laže zasedla Burmo in Indijo. 62.000 ujetnikov je bilo tam zaposlenih; od njih je več kot 12.000 izgubilo življenje zaradi gladu ali mučenja ali bolezni. Mnogim je to življenje v džungli pustilo posledice za vse življenje. Za mnoge je bil pa postal ta thailandski pekel ob reki Kwai vir novega življenja.

Kako to?

Bil sem stotnik škotskega oddelka, ko so v začetku leta 1942 Japonci nenadoma zasedli Singapur. Znašel sem se z drugimi branilci Malajske v taborišču Čangi, kjer je vsega manjkalo, kar evropski človek rabi za življenje. Vsak dan smo dobili pičel obrok riža; to je bilo vse. Za bolnike ni bilo nobenih zdravil. Zato smo bili izredno veseli, ko smo zvedeli, da bodo nekateri od nas šli v okrevališča v gorah Thailandije. Nemalo smo bili začuden, ko smo se znašli v delovnih taboriščih, kjer smo bili izpostavljeni na milost in nemilost komarjem, boleznim in grozodejstvom paznikov. Poleg tega je bilo treba trdo delati pri gradnji proge z zelo primitivnimi sredstvi.

Prve tedne nam je uspelo ohraniti naše dostojanstvo pred zmagovalci, ki so v našem zadržanju videli izzivanje in so zato še kruteje z nami ravnali. Kdor ni po predpisih

pozdravil nadzornikov, je bil takoj tepen zaradi upornosti. Izčrpanost in bolezen sta kmalu strla naš notranji odpor.

Gradnja proge je bila zelo naporna in bi zahtevala zdravega in dobro hranjenega človeka. Mi pa smo morali delati od zore do mraka in gologlavi ter bos krčiti pot skozi džunglo in gore ob par grižljajih riža. Prenašali smo zemljo v košarah na ramenih. Da bi utešili silno lakoto, smo včasih kuhali zelišča, ki so se nam zdela užitna. Oblečeni v cunje smo spali na golih tleh.

V par tednih so najmočnejši možje postali okostnjaki z ohlapno kožo in udrtimi očmi. Skoro vsi smo bili polni tvorov, ki žrejo meso in ogrožajo tudi kosti in zahtevajo operacije.

Toda tudi bolniki niso bili izvzeti od prisilnega dela. Opetekajoč se so mnogi hodili na delo. Če je kdo med delom onemogel, je obležal na mestu, dokler ga niso po končanem delu tovariši odnesli v taborišče. Če so pa odkrili, da kdo hlina slabost, so ga popolnoma golega privezali na drevo, ga tam bičali in potem pustili ves dan izpostavljenega tropičnemu soncu in mrčesu.

V začetku so mnogi iskali tolažbe v molitvi in pri Bogu, ali neznosno trpljenje je kaj hitro udušilo slabotno vero. V dušah ujetnikov sta se naselila obup in zagrenjenost. Podivjali smo in poznali samo še strašni zakon džungle: boj za obstanek. Ujetnik je kradel ujetniku in skušal pri domačinih zamenjati ukradeni za grižljaj hrane.

Naenkrat se je pa nekaj izpremenilo.

Tako lepe jaslice je lansko leto postavila Gašperlinova družina iz Osterfelda v Nemčiji. — Drobežova Jožica, ki že hodi v katoliško šolo, razlaga mali Gašperlinovi Pavlici skrivnost jaslic.

Začelo se je v mali skupinici, ki se je zbirala okrog dveh deseterjev, Millerja, ki je bil protestant in Moora, ki je bil katolik. Nobeden od obeh ni dočakal konca vojne. Prvega je vzela griža, ko se je vozil z ladjo ujetnikov na Japonsko. Drugega je pa dal neki japonski oficir križati, ker ga je sovražil zaradi njegove lepe duše, katere nobeno še tako grozno nasilje ni moglo streti. Tema dvema dolgujemo čudovito izpremembo, ki nas je preusmerila iz divjakov spet v poštene ljudi.

Jaz jim dolgujem tudi življenje. Leta 1944, po dveh letih dela na »železnici smrti«, sem se zrušil. Griža, davica in tifus so mi izpili telesne moči in napol hromega so me odnesli v taboriščno bolnico, to je dolgo lopo, v kateri so gospodarili vetrovi, mrčes in škorpioni. Samo še na pol pri zavesti sem slišal reči enega od bolničarjev: »Ubožec! Ne bo več dolgo; vse, kar moremo zanj storiti je, da mu kolikor mogoče olajšamo zadnje trenutke.«

Miller in Moore sta prav tisti hip šla skozi lopo in čula bolničarjevo smrtno obsodbo. Zavzela sta se zame, me odnesla iz bolnice, zgradila posebno kočico iz bambusa, kjer sta me skrbno zdravila in hranila. Po dveh in pol mesecih se mi je življenje začelo vračati, ali bolje rečeno, začel sem čisto novo življenje.

Med zdravljenjem sem namreč odkril, da imata ta dva to, kar je nam vsem manjkalo in česar ne more streti ne glad, ne mučenje, ne smrt, to, kar je največja moč na zemlji: LJUBEZEN. V hipu sem uvidel, da bi morali imeti vsi ujetniki v taborišču Čungkai takšno ljubezen, če hočemo, da bomo ušli smrti.

Neko noč pred okrevanjem mi je Miller skušal pokazati pomen ljubezni in kako pridemo do nje. Ves iz sebe sem zagodrnjal: »Kako je sploh mogoče najti smisel temu peklu, v katerem živimo?« Preprosto mi je odgovoril: »Kapitan, nepoznani pesnik je ta smisel izrazil takole:

Iskal sem svojo dušo, pa je nisem mogel odkriti.

Iskal sem Boga, pa mi ni odgovoril.

Iskal sem brata — in glej, našel sem vse.«

Pod vtisom teh besed sem začel tudi jaz iskati in ko sem okreval, so me drugi naprosili, da bi govoril o krščanstvu. Uvidel sem, da je moje znanje zelo pomanjkljivo, da je moja vera zelo mlačna — saj je bila omejena na obisk cerkve od časa do časa — da je treba, da grem sam v šolo. Zvečer po delu smo se zbirali. V začetku nas je bila le peščica, ki je pa iz dneva v dan naraščala, dokler se nas ni po več sto zbiralo k našim verskim razglabljanjem.

Iz razgovorov se je rodila želja, da bi prešli k dejavnostim. Ujetniki so prostovoljno pomagali sojetnikom v potrebi in se kosali v požrtvovalnosti.

Mnogi možje, že dolgo v obup potopljeni, so se nam začudeni pridružili. Nekateri so vsako noč tvegali svoje življenje, ko so uhajali pazljivim stražam in hodili iskat h krščanskim Kitajcem ali Malajcem hrane in zdravil za bolne sojetnike. Ujetniki, ki so se prej kot zverine borili za kosček kruha, so ga sedaj bratovsko delili med seboj.

Vsak taboriščnik je skušal dati od sebe, kar je največ mogel. Nekateri so iz lesa in železnih ostankov delali proteze za po-habljenice, drugi iz živalskih kož preprosta obuvala; tisti, ki so se razumeli na rastline, so iskali po džungli rož, iz katerih so izdelovali domača zdravila. Tehnikom se je celo posrečilo, da so izdelali preproste radijske aparate iz Japoncem ukradenega materiala. Tako smo po dolgem času dobili spet stik s svetom in zvedeli, kaj se

v svetu godi, kar nam je vtilo novega upanja. Želja po pouku nas je pripeljala, da smo ustanovili »džungelsko univerzo«, kjer je vsak skušal svoje znanje posredovati drugim.

Središče te naše dejavnosti je bila cerkev, ki smo jo zgradili iz bambusa in trstja. Tudi oltar je bil zgrajen iz bambusa in ga je razsvetljevala trepetajoča luč v stari konzervni škatlji. Nad oltarjem se je dvigal preprost lesen križ. Roke Križanega so vabile nesrečnike, da so dvigali svoj pogled k Bogu in nato k trpečim ljudem.

Medtem ko je bil prejšnja leta božič dan obupa in zapuščenosti, je bil leta 1944 dan tolažbe in veselja. Vsak je poskušal tovarišem napraviti kako presenečenje v obliki najpreprostejših darov in kuharji so nas presenetili z za tiste razmere res čudovitim obedom. Nikdar nisem še prisostvoval tako ganljivi polnočnici kakor tam ob železnici smrti.

Povsem se je spremenila naša molitev. Naučili smo se moliti za druge in ne samo zase in kadar smo molili zase, nismo prosili Boga, da bi nam olajšal težave, temveč da bi nas duhovno poglobil. Naučili smo se celo tega, kar je najtežje: moliti za svoje sovražnike. Nikoli ne bom mogel pozabiti dneva, ko nas je neki podoficir, ki je tistega dne molil naprej, pozval, da molimo očenaš in kako je vse utihnilo pri besedah: »In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.« Po trenutku molka je podoficir besede znova ponovil in tokrat so se mu vsi pridružili z odločnostjo, nekateri z ihtenjem.

Tako smo počasi razumeli smisel trpljenja in mesto, ki ga zavzema v našem življenju. Nismo se več smatrali za žrtve krute usode. Sprevideli smo resnico in odkrili, da trpljenje ni prišlo od Boga, temveč da so ga povzročale človeška skopost in neumnost.

Naša mržnja do Japoncev se je izpremenila v pomilovanje. Najjasneje priča o tem naslednji doživljaj. Že skoro ob koncu vojske sem moral spremljati nek oddelek ujetnikov, ki so bili poslani drugam na delo. Na poti smo srečali oddelek, ki je prenašal japonske ranjence iz bojišč

v Burmi. Bili so v strašnem stanju. Ko so jih ujetniki zagledali vse umazane in polne gnojnih ran ter mrčesa, so jim priskočili na pomoč sami, brez vsakega povelja, in jim čistili rane, delili z njimi pičli dnevni obrok riža. V ranjencih niso več videli sovražnikov temveč tovariše v bedi.

To naše zadržanje je zbegalo zmagovalce; doživeli pa so še večje presenečenje.

Poslušajte, vsi ljudje

Poslušajte, vsi ljudje,
sveti Jožef v mesto gre.
Sveti Jožef in Marija
gresta v mesto Betlehem.

Ko pa v mesto prideta,
prenočišča iščeta.
Oj, ti mesto betlehemsko,
da nas nočes prenočit?

Sveti Jožef govori:
»Za večerjo me skrbi.«
Pa Marija ga tolaži:
»Saj večerje treba ni.«

Za ročico jo drži,
na oslička posadi.
Potlej gresta ven iz mesta,
ven iz mesta Betlehem.

Ko pa iz mesta prideta,
bajtico zagledata.
Tam na gmajnci v revni štalci
je rodila Jezusa.

Zdaj pogledjmo vsi v nebo,
kako zvezde sevajo.
Oj, te zvezde betlehemske:
milosti nam trosijo.

Vsi zapojmo iz srca
v slavo Jezusa Boga.
Da nam Dete betlehemsko
blagoslov svoj sveti da.

Kakor blisk se je neki dan razvedela novica o japonski predaji. Naše mučitelje je zajel strah ob misli, da se bomo zdaj nad njimi maščevali. Kar niso mogli verjeti svojim očem, ko so videli, da jih ne nameravamo napasti, temveč da smo se le zbrali v zbor in na ves glas zapeli, kar je bilo ujetnikom prepovedano.

Ko je ponehalo petje, smo nekateri odšli na bližnji hrib, od koder smo mnogokrat strmeli v Thailandske planote. Zatopljeni vase, smo to pot molče sedeli vrh hriba in razmišljali. Čudež ni bil to, da smo preživeli grozotno vojno, temveč, da smo ob težkih razmerah in ob gradnji »železnice smrti« našli novo življenje — življenje, ki ima smisel, ki ima cilj, življenje, ki je čudno pametno sredi norega sveta. Goreli smo v želji, da bi drugim oznanili naše odkritje.

Ko smo se končno vrnili domov, so se mnogi od nas posvetili delu za druge. Tajna vez nas je še vezala in veže še danes! Družba, prekaljena v peklu reke Kwai šteje danes stotine zdravnikov, raziskovalcev, profesorjev in socialnih delavcev.

Jaz sam sem začutil, ko sem se začel bližati Bogu v čungajskem peklu, božji klic. Po vojni sem študiral bogoslovje v Edinburgu in ga končal v hartfordskem semenišču v ameriških Združenih državah. Leta 1950 sem bil v samostanu Paisley posvečen v duhovnika.

Ko sem bil sam že nekaj časa duhovnik, sem spet nekaj novega odkril. Postal sem namreč dušni pastir mladine, študentov. Videl sem, v kakšne globine more pasti tisti, ki misli samo nase. Videl sem tudi, do kakšnih višin se povzpno tisti, ki so našli Boga. To so tiste višine, po katerih stremljiva današnja mladina, čeprav jih včasih ne pozna in zato tava. Mladi ljudje se vprašujejo: »Čemu sem na svetu? Kje je Bog? Kako ga naj najdem?«

Odgovora na ta vprašanja nisem našel jaz, temveč oni nepoznani pesnik desetnika Millerja, ki je zaman iskal svojo dušo in Boga, dokler ni iskal svojega brata; ko je našel tega, je pa našel vse. Ali kakor pravi ruski pisatelj Gogol: »Kjer je ljubezen, tam je Bog«.

C.

Pismo iz onostranstva

(Konec)

Tako se je končalo Aničino pismo iz pekla. Zadnje besede so bile skoraj nečitljive, tako so bile razmrcvarjene. Pismo pa se mi je še v istem trenutku zdrobilo v rokah v pepel.

Toda, kaj je bilo to? Med ostrim akcentom zadnjih vrst se mi je zdelo, da čujem milo donenje zvona.

Zravnila sem se. Bila sem še v svoji spalnici. Jutranja zarja je že gledala skozi okno. Od župne cerkve sem je zvon oznanjal angelovo čiščenje.

Ali so bile torej vse skupaj le sanje? —

Se nikoli nisem bila čutila tolažbe angelovega čiščenja tako globoko kakor po teh sanjah. Počasi sem molila tri zdravamarije. Tedaj pa mi je hipoma postalo jasno: Nje se moraš trdno okleniti, Nje, blagoslovljene Matere našega Gospoda; Marijo moraš po otroško častiti, če nočeš pasti v nesrečo, ki ti jo je — četudi le v sanjah — naslikala duša, ki ne bo nikoli gledala Boga.

Ko sem se še vsa tresla od strašne noči, sem vstala, se naglo oblekla, potem pa sem stekla po stopnicah v kapelo.

Srce mi je tolklo skoraj gor do grla. Nekaj ljudi, je že klečalo v kapeli in ti so me nekako začudeno pogledali. Mislili so, da sem tako zasopla, ker sem bila pritekla po stopnicah.

Neka dobrodušna starejša gospa iz Budimpešte, ki je bila zelo izkušena v trpljenju, šibka kakor otrok in kratkovidna, toda goreča v službi božji in daljnovidna v duhovnih zadevah, mi je naslednjega popoldne v vrtu dejala z nasmehom na ustnicah: »Gospodična, Gospod Bog se ne sme le na kratko postreči.« Toda takoj nato je opazila, da me je nekaj drugega vznemirjalo in da me še vznemirja. Zato je dobrohotno dostavila: »Nič naj te ne skrbi, — saj poznate rek sv. Terezije, kajne? — nič naj te ne straši — vse mine — toda Bog ostane vedno isti — potrpežljivost doseže vse — kdor ima Boga, temu nič ne manjka — Bog sam zadostuje!«

Da, Bog mi mora zadostovati, na tem svetu in na onem. Tam ga hočem nekaj uživati, naj me to stane tukaj še toliko žrtev. Jaz nočem priti v pekel.

*

Tole „Pismo“ je prevod nemškega „Brief aus dem Jenseits“, ki je v prvi izšel l. 1941 in je doživelo dosedaj sedem izdaj. Je ponatis nekega rokopisa, ki se je našel po smrti neke redovnice med njenimi papirji.

Nekateri imajo proti knjižici razne pomisleke. Končno to poročilo o peklu sloni le na sanjah, pravijo. Kaj bomo rekli k temu. Je res, da sanjam kot takim ne gre pripisovati nikakega pomena, tudi če bi bila njih vsebina kdaj še tako osupljiva. Delati nasprotno bi bilo vraževerstvo. A sanje včasih lahko nastanejo tudi po posebni božji volji. Ni treba, da hodimo iskat primerov prav v sv. pismo, kjer jih pač tudi imamo nekaj (egiptovski Jožef, Nabuhodonozor, Pilatova žena). Imamo primere celo v naših časih. Na primer; morilec sv. Marije Goretti, ki še živi, dolguje svoje izpreobrnjenje prav prikazni, ki jo je imel v sanjah. Ni dvoma, da so bile te sanje božjega izvora.

Vsebinska teh sanj, o katerih je govor v „Pismu“, je tako pomenljiva, tako globoka in pa tudi tako originalno podana, da presega vse znanje ne le povprečno izobraženega vernika, kakor je najbrž bila tista redovnica, marveč, upam si reči, celo učenega teologa. Da je nauk, podan v tem pismu, povsem v skladu s naukom Cerkve, ni treba posebej omenjati. Ponatis tega „Pisma“ je oskrbel duhovnik in bogoslovni profesor. Natis je dovolila cerkvena oblast.

Prevajalec.

Tudi to govorijo . . .

Saj priznam veri njeno soodločanje v življenju, toda v politiko naj bi se ne vtikala. Vera in politika sta dve popolnoma različni stvari, ničesar skupnega nimata, zato naj se Cerkev vanjo ne meša.

Politika brez vere, to se pravi, brez vezanosti na Boga, na svojo vest, zapovedi in osebno odgovornost, politika samovoljnosti, taka politika naj bi torej bila boljša? Kam taka politika vodi, bi v dobi diktatur že lahko vedeli! Če je vera potrebna človeku, koliko bolj še ljudem pri njih delu za splošni blagor. Saj politika ne pomeni nič drugega kot delo in skrb za blagor občine, mesta, države. Potemtakem ima vera s politiko marsikaj skupnega.

Veren človek čuti dolžnost, skrbeti za družbo, v kateri živi, zato sodeluje v politiki — iz svojega verskega prepričanja. Veren človek ve, da brez vere ni prave blaginje v državi, zato dela v politiki — v luči vere. Veren človek končno pomaga, da država prizna verske resnice in načela, zato se politično udejstvuje — da bi po veri živeli vsi državljani. Taka politika je družbi v blagoslov. Politika brez vere ali celo proti veri — v prekletstvo!

Toda vere so vse enako vredne. Ne le krščanske vere, tudi druge po svetu razširjene vere, n. pr. mohamedanci, budisti, hinduisti, molijo k Bogu. Vsaka vera je le odraz in oblika vernosti, seveda različne v različnih deželah in kulturah. Vse pa priznajo končno enega Boga. Torej je vseeno, kateri veri človek priпада.

Seveda najdemo v vsaki veri iskanje in hrepenenje po Bogu. Vse so na poti k Bogu, a dostikrat na napačni. Indijci n. pr. iščejo Boga v svetih kravah! Čeprav je to velika zmeta, se vendar pri tem kaže, da je človek po naravi usmerjen v Boga.

Ta usmerjenost — lahko bi rekli tudi: vernost v najbolj splošni obliki — dokazuje, da je Bog. Človeška narava namreč ne teži v nekaj, česar ni. Kakor magnetna igla kaže vedno proti severu, tako je človeška narava vedno in povsod usmerjena proti Bogu. Če Boga ne bi bilo, potem bi človeštvo nikdar po njem ne hrepenelo, nik-

dar ne bi prišli na idejo, da je Bog, z eno besedo; ne bi bilo vere.

Ta splošna usmerjenost človeštva proti Bogu in različne, nasprotujoče si oblike češčenja pa obenem tudi dokazujejo, da mi sami ne moremo prepoznati pravo pot do Njega, da ne moremo vedeti, kako naj se mu približamo. Zato nam mora Bog sam priti naproti, odgnati temo, ki obdaja naš razum, se nam pokazati in razodeti. To se je tudi zgodilo. Najprej in polagoma v stari zavezi, dokončno v novi, s Kristusom. Sedaj lahko najdemo k Bogu, sedaj vemo za pot k njemu, vemo za resnico, o njem, o življenju z njim. Hrepenenje po Bogu, ki se kaže v vseh verah, dobi v krščanstvu izpolnjenje. Pot do Boga je odkrita, iskanje je pri kraju.

Krščanstvo zatorej ni vera poleg drugih ver, pot poleg drugih poti, temveč dokončno prava pot, prava oblika in izpolnitev drugih ver.

Zato ni vseeno, kateri veri človek pripada. Prav nasprotno: dolžnost ima, da se oklene prave vere. Ne sme se zadovoljiti z njenimi predhodnimi stopnjami, pa čeprav imajo v sebi kaj lepega.

Novice iz Rima

Dne 4. novembra je papež Janez XXIII. slavil tretjo obletnico, odkar je bil izbran in kronan za papeža, obenem pa še 80 let življenja. Pred zastopniki 68 držav je med slovesno službo božjo imel govor, v katerem je povabil vernike k življenju in delovanju v duhu božjih postav. Posebno je naglasil 4. božjo zapoved o spoštovanju staršev. Na tej zapovedi sloni človeška družba.

Osrednja komisija za pripravo vesoljnega cerkvenega zbora se je novembra zbrala v Rimu in je pod predsedstvom sv. očeta razpravljala o desetih predlogih raznih posebnih komisij za pripravo vešoljnega zbora. Pravijo, da bo za božič izšlo slovesno papeško pismo, s katerim bo uradno sklical vesoljni cerkveni zbor, ki se bo imenoval drugi vatikanski, ker se bo vršil v Vatikanu. Bo to 21. vesoljni cerkveni zbor v zgodovini.

Tam, kjer murke cvetó

Tam, kjer murke cveto,
tam, kjer ptički pojo
v lepi Dragi...
Tam, kjer encijan plav
ves prešerno bahav
nežno vabi...
V to dolino zeleno
me vleče tako kot v nobeno.
V njej avrikelj prijazno
pozdravlja me s srajčko rumeno.

A z visoke pečine
grad Kamen obuja spomine.
Spomni Pégama se,
se smehlja in si misli:
»Vse mine!«
Ti dolina zelena
s krvjo prepojena,
oj Draga, te vedno
bom ljubil,
nikoli pozabil ne bom.

Avsenikova popevka

Mrzel veter

Mrzel veter tebe žene,
drobna ptičica, od nas,
ki z nad lipice zelene,
si mi pela kratek čas.

Vsako jutro, ptička moja,
rano si prepevala.
Vsako noč je pesem tvoja,
sladko me zazibala.

Kadarkoli si zletela
v svoje mlado gnezdece,
vsakokrat si mi zapela
milo pesem v srcece.

Zdaj boš zapustila mene.
Mrzli veter tebe žene,
pojdi, kam te veseli.
Oj, kak srce me boli.

Oj, da ni mi perje dano,
rad, o rad bi spremljal te.
Pa v ledovje zakovano
moje revno je srce.

Valentin Orožen

Iz slovenskih krajev

Med Škofljico in Pijavo gorico so na zamočvirjeni zemlji v Gumnišču pripravili 40 ha za pogozditev s takim drevjem, ki hitro zraste, n. pr. črno jelšo in podobno. Lani se je 90 % dreves prišlo.

V Ravnah na Koroškem (Guštanju) grade novo železniško postajo. — V Bogojini v Prekmurju so sezidali občinsko šolo. — Za oskrbovanje celjske kotline z žitom in moko so v Spodnji Hudinji pri Celju dogradili veliko sodobno skladišče žita in moke.

Šest rudarjev je izgubilo življenje pri katastrofi v rudniku v Murskem Središču; v jami je namreč nastal požar. —

Z Ljubljano ima Pomurje štiri direktne avtomobilske zveze na dan. — Od 51 pevk na mednarodnem pevskem tekmovanju v Ženevi je oktobra dosegla prvo mesto in dobila drugo nagrado slovenska pevkica Ileana Bratuž-Kacjanova. Njen nastop je prenašala tudi evropska televizija. — 106 let je dočakal v Klenju v Beneški Sloveniji Jozef Jusič.

Na pokopališču v Gradcu v Avstriji so 1. novembra odkrili spomenik padlim žrtvam nacističnega terorja. Med pokopanimi je tam tudi 1200 Slovencev. Spomenik je delo slovenskega umetnika.

Švicarske oblasti so v dogovoru z jugoslovanskimi ukinile znani vlak Simplon-Orient Ekspres.

Ljubljanski časopis »Delo« piše 10. novembra: »Če pogledamo, kje je danes naša strojna industrija,« je dejal v razgovoru

tov. Kogovšek, »moramo ugotoviti, da ta industrija danes še ni sposobna ponuditi domačemu in zlasti tujemu tržišču dovolj izdelkov, zlasti ne celih, kompletnih naprav za opremo tovarn. Kje so vzroki? Menim, da je vzrokov več, so pa medsebojno povezani.« Nespametno je samo pisariti o napredku v domovini. Treba je naše domače delo tudi kritično premotriti. Zato je prav, da naši bralci slišijo tudi kakšno takšno kritično sodbo.

Slovenska televizija se mora boriti z velikimi težavami, ker je navezana na delovanje televizije drugod v Jugoslaviji. Sedaj so skrčili slovenski del oddaj pri skupni jugoslovanski televiziji.

Na postaji Vuzenica pri Mariboru se je 1. nov. iztiril vlak. Lokomotiva se je prevrnila, k sreči je bil poškodovan le kurjač. Materialne škode pa je 5 milijonov.

Metliški župnik Jože Verderber je bil obsojen na 10 mesecev zapora, kaplan pa na 4 mesece. »Za ministranta pri pogrebu je namreč naprosil otroka, katerega starši doma ne vzgajajo v verskem duhu«, piše ljubljanski časopis. To je menda »netenje verske nestrpnosti«. Čudne razmere in čudna verska svoboda, kajne!?

Junija so se v Ljubljani sestali priznani strokovnjaki za slovenski jezik in razpravljali o našem knjižnem jeziku.

Povod sestanka je dalo splošno priznано dejstvo, da slovenščina danes ne uživa tiste zaslombe, zlasti pri socialističnih oblasteh, kot nekdanj. 16 let po svobodi še ni slovenskega jezikovnega slovarja, ni bilo moči izdati slovenske enciklopedije, ni dovolj pouka materinščine v šolah. Prof. Rupel je ugotovil, da so naši ljudje pod Avstrijo bolj pisali kot danes. Profesor Sovre, priznani latinist, je kot vzrok za pomanjkanje čuta odgovornosti do materinščine navedel, da so današnje oblasti izpodbile tla klasični izobrazbi, s tem pa tudi onemogočile pravi odnos do materinega jezika. Dejal je: »Če bodo ti viri, ki jih imamo iz antike, usahnili, nam ne preostane nič drugega, kot da gremo v hosto in lajamo!«

Zakaj danes oblast v Sloveniji ne izda prepotrebnih učbenikov, slovarjev in enciklopedij? Izgovarja se, da za take drage reči ni denarja. Kje so pa denar vzeli, ko so

Kosilo je bolj okusno, če kuharice malo pokramlajo (Ga. Tilka Polanc iz Poissy in gdč. Marija Zrim iz Pariza).

izdali štiri in pol milijona dolarjev za beograjsko konferenco?

Nočejo, da bi se slovenski ponos, ki je nujno vezan na materin jezik, vzdignil? Zakaj bi slovenski človek ne smel znati v lepi materini besedi povedati, kar misli.

Slovenski pesnik Janez Menart je navedel razloge, čemu slovenski človek doma lepe slovenščine ne more več obvladati: »Nedobrodošel nam je velik vpliv hrvaškega jezika, ki se kaže predvsem v treh smereh: kino, prospekti trgovskega značaja in pa državno-upravne zadeve. Polovico filmov ima podnaslove v srbohrvaščini. To je za slovenščino škodljivo... Nekateri tovarne pri nas sploh več ne vedo, da so v Sloveniji. Izdajajo navodila v hrvaščini. Slovenskih navodil menda nimajo... Zmerom več formularjev je v srbohrvaščini: pošta, splošne upravne zadeve, vozovnice, itd. Za vse te stvari bi se bilo treba postaviti, ker mislim, da ta stvar nima z bratstvom in edinstvom nič skupnega, da mu je celo škodljiva, saj rodi odpor.«

Na Otočah na Gorenjskem je začela obratovati tovarna, ki je v sklopu podjetja »Iskra« iz Kranja in zaposluje 168 delavcev. Pozneje jih bo še več. — V Krmelju na Dolenjskem je rudnik. V tem kraju so zgradili nov zdravstveni dom.

Slovincu Šlibarju, ki je letos postavil svetovni rekord v smučarskih poletih, košarkarju Daneuu, najboljšemu igralcu evropskega prvenstva, ter Cerarju, ki je postal evropski

prvak v orodni telovadbi, se je sedaj pridružil še 20-letni Bruno Parma. Ta črnolasi maturant iz Ljubljane je namreč v nizozemskem Haagu postal svetovni mladinski šahovski prvak.

Okrog 200 duhovnikov se je udeležilo spominke proslave v Rajhenburgu (Brestanici). Minilo je namreč 20 let, odkar so nemški okupatorji izgnali iz Štajerske in Gorenjske vse duhovnike (na dan sv. Cirila in Metoda 1941).

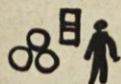
»

»Tisk je dandanes vsakdanja potreba vseh ljudi. Cerkev ne more z uspehom opravljati svoje naloge, ko nima modernih sredstev komunikacije. V predvojni Jugoslaviji je imela Cerkev 150 različnih verskih listov in časopisov, ki so redno izhajali. Danes obstajata samo dva majhna mesečnika. Kake verske knjižice je treba le na roko razmnoževati, ker je tiskanje zanje prepovedano. Cerkev bi morala imeti vsaj eno lastno tiskarno za svoje nujne potrebe. Torej vsaj ena tiskarna od vseh konfisciranih naj bi se Cerkvi vrnila... Neznosno je, ako poedini delavski sveti smejo odklanjati tiskanje knjig in drugih naročil v verske namene. Po trenutno obstoječih državnih zakonih ima Cerkev vso pravico tiskati in izdajati verske spise, toda v praksi se ji ta pravica le prepogosto odreka.« Tako so pisali jugoslovanski katoliški škofje Titovi vladi v obširni spomenici.

Slovenci zbrani v Tivertonu v Franciji.

Kaj je novega med nami?

V ANGLIJI

SLOVENKE IN SLOVENCİ NA ANGLEškEM VOŠCIJO BRATOM IN SESTRAM SIROM SVETA BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 1962.

† J. Sattler se je smrtno ponesrečil 30. oktobra na poti iz Coventryja v Nuneaton, ko je cesto nenadoma prekrizal neki pes ter zadel njegov motor. Pokojni je bil star 50 let in doma iz Radgone. Pokopan je bil 6. novembra na pokopališču Sv. Pavla v Coventryju. Zapušča ženo, ki je po rodu Nizozemka, v Avstriji in Sloveniji pa brata in sestre. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje. R. I. P.

Krsti: V Coventryju pri Sv. Ozburgi so krstili 17. sept. Ano Marijo Ušen. — V cerkvi sv. Družine pa 12. novembra Ja-

Zupanova Rozika iz Rochdale bi vam rada pokazala božični drevesček.

neza Prevč. — Vse dobro malim in staršem!

Poroke: V Leedsu v cerkvi rožnovenske Matere božje sta se poročila 12. avgusta Ema Germ in Rudolf Vidmar. — Pri Sv. Petru, Hove, pa 4. nov. Marija Polić in Bruno Pavin. — Čestitamo.

Za Božič boste našli morebitne spremembe in dodatke v prilogi »Naše luči«.

BEDFORD. Ne bi uvrstili med umetniške prireditve prireditev, ki so jo napravili otroci, ki obiskujejo slovensko šolo v Bedfordu; bila pa je tako pristrčna in domača, kot more biti samo otroška. Bila je sredi oktobra in ker je bila prva, jo moramo zapisati v zgodovino. Zaigrali so otroške igrice kot »peričice« in »Marička sedi na kamenu«, zapeli so in zarajali ter deklamirali. Sedaj vsi nestrpnost čakajo na Miklavža, ki bo letos prišel z majhno zamudo šele 17. decembra. — Upajmo pa, da bodo kmalu spet kaj priredili.

NAŠ MISIJONAR g. France Pregelj je sedaj v Afriki v kraju Salisbury, južna Rodezija. Uči v šoli; ima v razredu 60 otrok, so pa zelo pridni, tako piše. Poskrbi pa tudi zanje, da niso lačni. Tudi varuje jih, saj je dober strelec in je večkrat treba pobiti nevarne kače. Ze tako je »pihnil«, ki je bila dolga osem metrov. Gospod misijonar vse na Angleškem lepo pozdravlja in želi milosti polne božične praznike in srečno novo leto, kar mu tudi mi iz srca želimo.

V BELGIJI

Liege — Limburg

Društvo sv. Barbare v Eisdeni je 5. nedeljo v oktobru imelo svoj **družabni večer**, ki je lepo uspel posebno v finančnem pogledu.

Pevsko društvo Slomšek iz Eisdena je za isto nedeljo sklicalo svoj redni **občni zbor**, kjer je stari odbor polagal račune o svojem delovanju v pretekli poslovni dobi. Omeniti moramo, da je v tem društvu zelo lepo deloval njegov mladi predsednik g. Albert Kravanja, ki se je poleti preselil k svoji teti v Nemčijo. Izrekamo mu toplo zahvalo za sodelovanje.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči: g. Revinšek Stanko, predsednik; g. Jakelj

Gino, podpredsednik; g. Kun Vinko, tajnik; ga. Globevnik Jožefa, drugi tajnik; g. Lipovšek Ivan, blagajnik I; ga. Rogelj Marta, blagajnik II; g. Virant Berto, blagajnik III; g. Globokar Emil, pobiralec članarine; g. Globelnik Jože in g. Markič A., člana nadzornega odbora; g. Rogelj Vili, pevovodja.

Novi člani Cerkve in naše skupnosti: V družini g. Ivana Mrak in ge. Frančiške Hvala v Vuchtu so dobili brhkega prvorojenca, ki je pri sv. krstu dobil ime Dorijan Zvonko. V družini g. Alojza Zornik-Suler v Cheratte-u pa so prav veselili prvorojenke, ki jo bodo klicali Ingrid. V družini g. Poldeta Mrak-Bobek pa sta se rodila dvojčka. Fredi-Franc je ostal živ, Filip-Ivan pa je prvi dan odšel med božje krilate. V mladi družini g. Vozel Viktorja in ge. Kadivnik Ljudmile iz Watersheja so tudi dobili sina, ljubkega Norbert-Viktorja. — Želimo, da bi vsi novorojenci rastle sebi v srečo, staršem v radost, Cerkvi in narodu pa v ponos.

Naši bolniki: G. Polavdar Just iz Eisdena je iskal zdravja v Genku. Prav tam so se zdravile: ga. Pec iz Winterslaga, ga. Markovič iz Zwartberga, ga. Mili Gajšek in ga. Greti Simljak iz Eisdena. Ga. Mila Korelc iz Houthalena je dobro prestala težko operacijo v Hasseltu. Ga. Pepca Simončič iz Eisdena se je zdravila v Leutu. — Vse naše bolnike toplo priporočamo božjemu Detetu.

Naši pokojni: V Eisden-dorp je mirno v Gospodu zaspal g. Franc **Ribič**, star 80 let. Na stara leta je ostal čisto sam. V Waterscheju pa nas je po čisto kratki bolezn zapustil beneški rojak g. Alojz **Gus**, star

79 let. Prava korenina. Zlato srce. Vse življenje je veliko delal, a nikoli ni bil bolan. Zapušča ženo, hčerko in tri sinove, katerim izreka mo toplo sožalje. — Oba pokojnika priporočamo v molitev.

V okviru Slovenske kat. misije nas bo 17. dec. popoldne v Kleuter Zaal obiskal **sv. Miklavž**. Isti večer nas bodo otroci in pevci razveselili z lepo božičnico. Pridite! — Spovedovanje: Priložnost za **božično spoved** bo v Eisdenu 17. dec. po slov. maši in 18. dec. zjutraj. V Waterscheju 17. in 25. dec. pred slov. mašo. V Seraingu 25. dec. pred polnočnico. Vabljeni!

Slovenska kat. društva v Limburgu žele svojim članom, bralcem „Naše luči“ in vsem Slovencem vesel Božič.

Charleroi — Mons

Rojstva: G. Jožetu Skrbincu in Malčki Mlakarjevi iz Waufercée-Baulet se je 25. sept. rodil sinček, kateremu so pri sv. krstu 22. oktobra dali ime Robert. Botrovala sta g. Kirn Miroslav in ga. Ana Lavrintomc. — V družini Hardy-Čopi iz Tertre, se je 3. okt. rodila hčerka, ki je pri sv. krstu dobila ime Karolina (Corrinna). — Naknadno sporočamo, da so v družini Vidic-Knez v Roux dobili 14. avgusta hčerko Ančko. Gantarjevo družino v Havré-lez-Mons je 9. okt. v Monsu razveselil sinček Ivan - Marcel in bil 12. nov. krščen v Havré. — vsem čestitamo.

Poroke: Že 24. junija sta se poročila v Bray-lez-Binche gdč. Marcelina Vidic in g. Gérard Mathieu. — Tudi g. Vilko Barič iz Farcienness je 21. oktobra popeljal pred

Slovenci v Belgiji so na Slomškovi proslavi v Eisdenu g. Francu Krpaču in g. Stefanu Roglju izročili častne diplome v priznanje za njuno zvestobo slovenskim in katoliškim idealom. Zvestoba za zvestobo!

V Morestelu ob
prazniku slovenje-
bistriških sester
(gl. NL št.9).

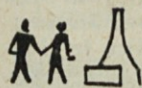
oltar nevesto gdč. Nives Caldalino. Obilo sreče vsem v novem življenju.

Smrt: V prejšnji številki smo povedali, da se je rojak Ernest **Arčon** preselil v Italijo, ker je menil, da bo tam boljši zrak zanj. Toda že 10. oktobra ga je Bog poklical v večnost. Pokopali so ga 12. okt. v San Varano (Forli). Naj mu bo lahka tuja zemlja! — Globoko je pretresla vse rojake nenadna smrt g. Milana Bunčiča iz Wanfercée-Baulet. 8. nov. je šel še na delo, ponoči ga je pa zadela srčna kap. Star je bil komaj 30 let.

Na pogreb je 11. nov. prihitelo veliko rojakov, ki so ga poznali. Hvalevredno je, da so za vse pogrebne stroške zbrali denar rojaki sami. Naj počiva v miru! Žalujoči soprogi naše iskreno sožalje.

Bolniki: Nekoliko boljšega zdravja se je povrnil domov v Farciennes g. Rafael Murovec, ki se je kake tri tedne zdravil v bolnici St. Joseph v Gilly.

Telefonska številka slovenskega duhovnika: (07) 32 84 35.

V FRANCII

Pas-de-Calais

Vsi sveti in vernih duš dan sta nas zbrala od grobovih naših dragih in v cerkvah, kjer smo se jih spominjali in zanje molili. Vsako leto je nekaj novih grobov rojakov. — 30. oktobra smo položili utrujeno truplo **Antona Demšarja** na pokopališče v Sallaumines. Pokojni je več let bolehal zaradi rudarske bolezni. Zadnji dve leti je zaman iskal zdravja v različnih zdrav-

viliščih in bolnicah. 26. oktobra je zatisnil svoje oči, star šele 54 let. Zapušča žalujočo ženo in 4 otroke. V domovini žaluje za njim še živa mati. Naj mu bo lahka francoska zemlja, njegova duša pa naj se spočije v Bogu!

Mesec december je mesec naših najlepših navad, ki smo jih prinesli iz domovine. 3. decembra popoldne bo praznovanje **sv. Barbare** za mizami pri Mlinarju v Fouquierres. — V cerkvi pa bo letos maša v Bruay 3. dec. ob 13. uri; v Lievinu 3. dec. ob 8. uri; v Méricourt-Mines pa 4. dec. ob 11. uri. — **Miklavževanje** bo v dvorani Mlinar 10. decembra ob štirih popoldne.

Duhovne obnove in prilika za spoved za božične **praznike** pa bodo: Bruay: 21. decembra ob pol 8. uri, 24. dec. pred nedeljsko mašo zlasti za one, ki delajo. — Lievin: 23. dec. ob treh pop. do pol štirih v cerkvi sv. Petra. — Meurchin: 19. decembra ob osmih. — Wengles: 20. decembra ob osmih. — Vendin-le-Vieil: 24. decembra pred nedeljsko mašo ob 9. uri. — Méricourt-Mines: 23. dec. ob osmih in pred polnočnico.

Polnočnica bo v poljskem patronažu v Méricourt-Mines in se bo začela ob pol ponoči.

Bolniki bodo imeli priložnost za prejem zakramentov ves advent. Obvestite pravočasno dušnega pastirja, da jih obišče. — Po božiču bo slovenski duhovnik blagoslovil hiše povesod, kjer bodo to želeli.

Spomin naj ostane!

Na sv. Cecilijo je minilo leto dni, odkar smo pokopali rojaka **Franca Špeharja**, roj. 1888 v Zagorju ob Savi, ki je umrl lani 18.

novembra. Na praznik pevcev in godbenikov smo ga pospremili v cerkev sv. Barbare, v kateri imamo Slovenci že skozi 35 let svojo službo božjo.

Pokojni Franc je bil član društva sv. Barbare in v njegovem odboru več let preglednik. Letos je polnih 35 let delovanja dramskega odseka in narodnega ter cerkvenega pevskega zbora, v katerem je zvesto sodeloval. V zboru je bil basist in pel s svojim lepim glasom in obširnimi glasbenim obsegom tudi bariton kot solist. Se po drugi težki operaciji, dva dni pred smrtjo, je zapel: »Mati moja, venec pletem, venec rož za tvoj oltar...« Hranimo tudi magnetofonski trak, na katerega smo posneli pesem s solospevom: »En starček je živel v vinskih gorah tam doli na lepem Dolenjskem, kaj pridno je držal kozarček v rokah, zahajal k prijateljem pevskim...« Nešteto krat je pokojni Franc zapel to pesem v svojem življenju!

Bil je tudi navdušen godbenik. Izvrstno je igral trombon, tenor, bariton, kontrabas, najraje pa ogromni helikon. Vsa leta bivanja v tem kraju je sodeloval v poljskem orkestru »Vesely Tulac Bruay« in nekaj let v orkestru »Echo Houdain«. Poljaki so mu rekli »Franc basist«, Čehi pa »basak Franto«. Kot rudar je začel delati v Trbovljah, zavoljo godbe so ga pa pregovorili in izvabili v Hrastnik. V Francijo se je izselil l. 1924. Bil je pošten in pravičen, z vsemi prijazen, v družbi rad vesel, pa tudi mehkega srca, saj so mu prišle solze v oči ob žalostnih prizorih ali ob otožni besedi. Svojim šestim otrokom je bil skrben družinski oče in tovarišem dober prijatelj.

Njegova žena, doma iz Št. Vida pri Grobelnem, članica »Bratovščine živega rož-

nega venca«, je bila več let tudi pevka v zboru, zadnja leta pa živi v hudi preizkušnji. Je ob levo nogo in stopalo desne noge. Čuje in spi sedé. V tem svojem trpljenju mnogo prebira. Že večkrat je prebrala vse knjige naše društvene knjižnice. Če nima drugega, pa spet začne prebirati stare številke »Naše luči«. »Sem jih že tolikokrat prebrala, da vem že skoraj vse na pamet«, pravi.

Že leta 1956 smo pisali, da sta ji hčerki pri težki operaciji, ko je bila potreba po transfuziji krvi, darovali nekaj svoje krvi. Hči gđč. Alojzija je stalno pri njej in z veliko potrpežljivostjo streže. Ljubezen do svojih staršev je ena najlepših in najčastnejših krščanskih lastnosti.

Čas izbriše vse, tudi trpljenje. Spomin pa naj ostane! — F. P.

Pariz

Sv. maša za Slovence je vsako nedeljo ob 5. uri popoldne v kapeli MONTCHEUIL, 35 rue de Sèvres, Paris 6. Métro: Sèvres-Babylon.

Miklavževanje. — Miklavžev obisk bomo imeli v nedeljo 10. decembra takoj po maši. Sprejemanje pošte za Miklavža do ŠTIRIH popoldne.

Božič. — V nedeljo, 24. decembra, ker je dan pred Božičem, ne bo sv. maše ob petih popoldne. — Bo pa zvečer, na SVETI VEČER, od devetih dalje priložnost za spovedved, ob POL desetih liturgični sveti večer, ob POL ENAJSTIH POLNOČNICA. — Na božični dan sveta maša ob petih popoldne.

STARO LETO bomo zaključili s popoldansko mašo in NOVO LETO enako začeli (obakrat sv. maša ob petih popoldne).

Krščena je bila Marija Bernardka ULJAN, hčerka Franca Uljana iz Zabič pri Podgraji in Eme Tomšič iz Koritnice pri Knežaku. Botovala sta Ivan Tomšič in Marta Knafelj.

Poroke. — Samskemu življenju so dali slovo in pred oltarjem začeli novo življenjsko pot: Milan RENKO iz Hrušice ter Marija GRZELJ iz Kamnja na Goriškem, Franc FURLANI iz Prvačine pri Gorici in Cvetka (Fiorella) ROMAGNESI iz Kronberga, Anton ŠVERKO, doma iz Lanišča v Istri, ki je prišel iz Avstralije, da je popeljal pred oltar Marijo NARANČA iz Jesenic v Dalmaciji. Vsem Želimo vso srečo!

V **pariški galeriji »Tonalités«** je gospa Marjanca SAVINSEK, slovenska slikarica, ki živi v Parizu, razstavljala svoje slike, 17 novih del in 15 že poznanih. Kvaliteta razstave je bila zelo visoka in obisk res ve-

Pred preobleko in slovesnimi zaobljubami v Montrealu: [s. vikarica Emanuela, s. Marie (Terezija) Matuš, s. Anne Marie (Veronika) Cigan ter s. Marie Chantal (Terezija) Kurnik].

Zgoraj: Na obisku pri Slavičevih
v Rouenu v Franciji. — Spodaj:
Janova družina iz Trois-Vèvres
(Nièvre) v Franciji.

lik. Naši umetniki čestitamo k uspehu in
smo nanj kot Slovenci ponosni.

CANTAL. — Sestra Neža MRSE, ki de-
luje kot usmiljenka v bolnici v Murat, je
10. oktobra v Bregu pri Ribnici na Dolenj-
skem izgubila očeta Janeza. N. v. m. p.!

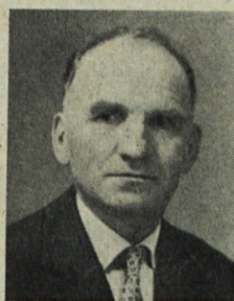
CHARENTE-MARITIME. — 24. avg. se
je v Authonu poročila Marija RAJTER iz
Prekmurja z Yvonom Michel. Vso srečo!

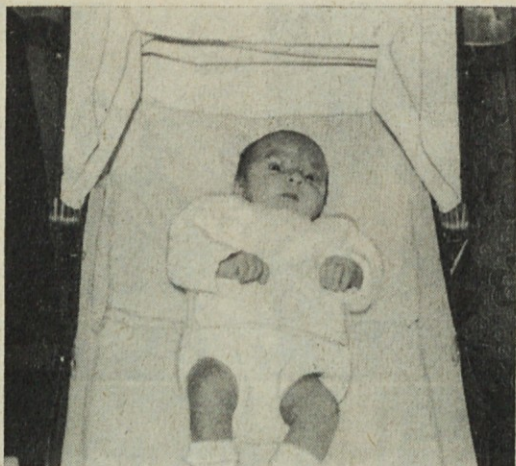
PUY-DE-DOME. — Jože JESENSEK iz
Issoire se je moral zateči v bolnico v Pariz.
Z njegovo ženo in očetom in z vsemi znanci
in prijatelji mu želimo, da bi se kmalu po-
zdravil.

INDRE — CHAZELET: 28. oktobra je

bila krščena Kristina HORVAT, hčerka
Matjaža Horvata in Marije RITLOP. Bo-
trovala sta Stanislav GERIČ in Terezija,
poročena JOSSINET.

CHASSENEUIL: Spodnja slika kaže Av-
guština GODINA, ki je umrl 15. okt. Po-
kojni je bil doma iz Žižkov v Prekmurju in
je bil od leta 1936 v Franciji, kjer je zad-
njih 15 let delal kot polagalec tlakov v stan-
ovanjih. Zavrata bolezen, zaradi katere je
bolehal 5 let, ga je iztrgala njegovi družini,
kateri izrekamo globoko sožalje. Zapušča že-
no Rozo, roj. Horvat, iz Črensovcev ter 5
otrok: Avguština, Marijo, Terezijo, Ginette,
Jean-Bernarda in Moniko.

Mali Jože Boštjančič iz Francije se krepko razvija.

*

Tej številki PRILAGAMO vsem za področje misije Pariz in okolice POLOŽNICE, da bo vsak lahko PORAVNAL NAROČNINO. Ne pozabimo: »Naša luč« se vzdržuje edino od naročnine in prostovoljnih prispevkov. (Zaradi tehnične ureditve dobijo vsi položnice, tudi tisti, ki so že plačali ali plačajo osebno poverjenikom).

Ob nemški meji

Iz naše pisarne

Na lepem griču nad Creutzwaldom stoji krasna rudarska bolnica in porodnišnica,

Cerkveni zbor iz Creutzwalda (Moselle, Francija) se je 11. sept. na izletu tudi fotografiral za vas...

kjer je bil 19. 10. krščen mali Anton, ki je s svojim rojstvom razveselil 16. 10. očeta Antona Brečko in mamico Rose-Marie. Bog daj, da bi jima sinko delal veselje vse življenje!

Mrtvaški zvon je zopet žalostno zapel v kraju Falk, kjer je 7. 10. izdihnila svojo blago dušo mati **Marija Papež** iz Mirne na Dolenjskem, stara 77 let. Dokler je mogla, je hodila vsak dan v cerkev in pogosto k sv. obhajilu. V svoji globoki veri je tudi v boleznih hrepenela po Jezusu, katerega ji je župnik v zadnjih mesecih 20-krat prinesel. V podstrešnem stanovanju je živela preprosto, mirno in veliko premolila za svojega pokojnega moža, za svoje otroke, ki so ji v njeni starosti s hvalevredno ljubeznijo stregli, kolikor so mogli. Ko je zelo zbolela, jo je vzela k sebi hčerka Helena, por. Schmidt in ji stregla v njenem težkem trpljenju. Rajna mi je večkrat zatrdila, da veliko moli za vse Slovence, da bi bili enega duha, vsi združeni v ljubezni Kristusovi in da bi ostali verni, kot so bili verni njihovi očetje in matere. Ker je uživala splošen ugled v celem kraju, je razumljivo, da je imela krasen pogreb: s francoskim in slovenskim duhovnikom, č. sestrami, veliko rojakov in članov »Slavčka« z zastavo in pevskim zborom, z domačo žensko katoliško zvezo z zastavo in veliko udeležbo drugih. Zelo je ljubila našo domovino in dobri Bog jo je rešil boleznih ravno v času, ko je nastopal v Merlebachu in okolici moški pevski zbor iz Zagorja ob Savi. Tako je tudi ta zbor počastil dobro slovensko mater z lepo žalostinko, za

njim pa še naš zbor »Slavček«. Rada je prebirala »Našo luč«, Družinsko pratio in Mohorjeve knjige. Hvaležno se je spominjamo v našem listu. Drage vdove, ko berete to poročilo, storite tudi ve tako: v svojih težavah in trpljenju se oklenite križa, s katerega naš Odrašenik tolaži žalostne in s svojim prebodemim Srcem odpira ogromne zaklade milosti in moči! — Tudi v Merlebachu je zapel žalostno mrtvaški zvon: **Ivan Potočnik** v rudniku smrtno ponesrečen dne 10. 10. Čez sto metrov globoko je padel v premogokopni jami. Rojen pri Slovenjem gradcu je s pridnim delom in očetovsko skrbjo žrtvoval vse življenje svoji družini. Živel je v miru z vsemi ljudmi, ohranil svojo vero, zato je razumljivo, da je kljub slabemu vremenu veliko rojakov, domačinov ter rudarjev raznih narodnosti žalostno spremljalo svojega dobrega, tihega prijatelja na novo pokopališče v Merlebachu. Neprestano nas Bog opominja: »Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure ne dneva! — Obema rajnima želimo večni pokoj, sorodnikom pa izražamo globoko, krščansko sožalje!

Mnoge naše bolnike strašno muči že dolgo trajajoče megleno, deževno in včasih že prav mrzlo vreme. Naši upokojeni rudarji s težko rudarsko boleznijo, kamnom na pljučih, trpijo v bolnicah in doma: gg. Bajc, Kenda, Češek, Hauptman, Ločičnik, Čepin, Sumej, Novak, Ajdnik in še vrsta drugih. Kako bi Vam radi pomagali! Mo-

lili bomo za vas, da vas Vsemogočni ne izkuša preko vaših moči! Darujte svoje trpljenje za svoje dobre žene in zaskrbljene otroke! Matere in žene, katerim revmatizem, bolno srce ali kaka druga težka bolezen uničuje živce, mislite na žalostno Mater božjo! Ko je sila najhujša, je pomoč najbližja: dvignite svoje roke in z rožnim vencem v rokah premišlujte Marijino trpljenje! Vse rojake pa prosimo, da potrpežljivo pomagajo svojim bolnikom, ki so v svojih boleznih brez svoje krivde večkrat občutljivi in slabo razpoloženi! Mislimo, da tudi mi ne bomo vedno zdravi!

Dan vseh svetnikov in vernih duš je za nami. V Merlebachu kakor tudi po vseh naših kolonijah je bila kljub slabemu vremenu velika udeležba pri slovenski službi božji. Brez dvoma ste v teh dneh veliko dobrega storili zase in za naše drage rajne. Pridite tudi v decembru, v adventu, pred Božičem in za Božič in še svoje drage pripeljite, četudi bo sneg, mraz, megla. Pridite, v kolikor Vam dopušča zdravje! Spored spovedovanja, svetih maš v božičnih praznikih in ob Novem letu bo objavljen kot vsako leto natančno v domačih tukajšnjih časopisih. One, ki še niso cerkveno poročeni, prav lepo prosimo, da to store pred Božičem, da jih bo nebeško Dete blagoslovilo.

Z zahvalo za vse dobrote, vse dobro želi slovenski župnik — Stanko.

Sveti Miklavž med rojaki na Aumetzu v Franciji.

Ob Luksemburgu

Na Aumetzu smo vse nedelje v oktobru imeli rožnovensko pobožnost in tako Marijo v tem njenem mesecu še posebej častili; 18. okt. zvečer pa smo imeli obenem z drugimi narodnostmi čast in milost sprejeti fatimsko Marijo ter pred njo molili in prepevati.

Za dalj časa je morala na zdravljenje oči v bolnico Nancy ga. Kobal iz Mercy-le-Bas. Ge. Suzanni iz Nond-Kayl so morali zaradi nevarnosti zastrupljenja v tretje odrezati desno nogo; je že 4 mesece v bolnici Beauregard, o čemer pa nismo mogli še poročati. Kljub svoji starosti (okoli 60 let) in bolehnosti, je operacije dobro prestala in ji gre na bolje.

TUCQUEGNIEUX-MARINE. — Vrste katoliških Slovencev v naši koloniji se krčijo. Zopet nas je zadel hud udarec. Za vse dobro vneta, pridna raznašalka katoliških revij in časopisov ter oznanjevalka službe božje v našem kraju, vdova gospa Ana TOMC se je 22. oktobra 1961 previdena

s sv. zakramenti za umirajoče za vedno poslovlila od nas. Podlegla je težkim poskodbam, katere je dobila, ko jo je podrl neki kolesar, kakor smo že v zadnji »Luči« poročali. Obilna udeležba je pričala, kako je bila rajnka povsod priljubljena. Pri pogrebni sv. maši se je naš izseljenski duhovnik č. g. Dejak poslovil od nje v iz-

Anton Janežič, umrl
29. 9. v Franciji.

Midva sva pa Faletičeva iz Clouange (Mlle.)
v Franciji.

branih in ganljivih besedah, ko je rekel med drugim: »Odšla je. Ne bomo je več videli na tem svetu. Na nobena vrata ne bo več potrkala in vabila: V nedeljo pride maševat na Marino naš slovenski gospod, pridite, da nas bo več. — Našo Luč sem Vam prinesla, Pratikom sem Vam prinesla, sprejmite in berite, dosti lepega je notri.« — Dobri Bog naj ji stotero povrne pomoč, ki nam jo je ob vsaki priliki nudila, in obilno poplača težko trpljenje zadnjih dolgih in mučnih 17 dni pred smrtjo, trpljenje, katerega je tako vdano v voljo božjo prenašala. Njenemu sinu, hčeram in sorodnikom pa ponovno izrekamo iskreno sožalje in sočustvovanje. — J. J.

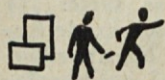
Nica

Dragi rojaki Slovenci! Danes se bom jaz oglasila. Sem čisto navadno slovensko dekle, ki služim, kot je to morala že marsikatera pri francoski dobri družini na Bd. Cesolle. Seveda berem zvesto »Našo luč« in z največjim veseljem. Vidim, kako se Slovenci drugje po svetu veselijo ob raznih prireditvah in slično. Mislim si: »Moj Bog, zakaj pa pri nas ne?« Naš gospod župnik se tako trudi in nam piše okrožnice vsak mesec na novo. Bodri nas k dobremu.

V nedeljo, 12. nov., je bil sicer dež, toda dobra volja in ljubezen bi ga lahko premagala. Bilo nas je pri slovenski maši samo šest. Vsako nedeljo ob osmih zjutraj imamo na Avenue Notre Dame našo slovensko službo božjo. Rada bi rekla vsaki od Slovenk, ki so tod okoli, naj vplivajo kot dobre slovenske žene na srca svojih mož, da ne bodo pozabili na Boga. Vse imamo: župnika

in cerkev. Zares lepa je naša cerkva! Toplo je, ko pridemo noter, in snažno, tako da je skoraj moderno. Ve, Marica in Jolanda, Zalka in Jelka, Sonja in Vida, Zora in Anica in še druge — pridite! Žrtvujte se! In svojim možem recite na srce, naj bodo bolj mehki in naj pridejo. Starši so nam doma dali ljubezen do Boga. Hranimo jo in gojimo naprej. Kruh in stanovanje ni vse. Mora biti spremljano z božjim blagoslovom in varstvom. Potem bo pa zares prijetno med nami! Gotovo bi nam to naši starši vsak dan hoteli na novo reči. Zato: oklenimo se tega našega največjega zaklada! Vse vas lepo pozdravlja in želi srečen božič

Ivanka.

V NEMČIJI

Stuttgart

Se vedno je vsako nedeljo (razen prve v mesecu) služba božja za Slovence v Esslingenu in bližnji okolici ob 5. uri popoldne.

Vse nedelje v oktobru pa smo imeli sv. maše tudi dopoldne po drugih krajih, kjer so naši ljudje. To pot nam je prišel prav tudi praznik vseh svetih in smo tako lahko imeli sv. mašo tudi v Unterhausenu blizu Reutlingena.

Sporočamo, da bo podobno v decembru: 2. nedeljo sv. maša v Oberfestenfeldu (Kr. Ludwigsburg) ob 9. uri; 3. nedeljo v Grossaspachu (uro še sporočimo); 4. nedeljo v Schwaikheimu pri Waiblingenu ob 9. uri. Doslej je bila udeležba v vseh teh krajih

kar lepa. Izselski duhovnik prosi vsakega, naj po svojih močeh privabi še druge, ako ve zanje, da bo število tem večje in bo naša služba božja tem lepša.

Zakonca Franc Malovrh in Cvetka, roj. Sotler, stanujoča v Schwaikheimu, sta dobila hčerko prvorojenko Vesno-Renato, ki je bila krščena v tamkajšnji župnijski cerkvi 20. 8. Srečnim staršem čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova!

Porurje

Krst je vedno praznik v družini. Krščanski starši se veselijo dne, ko njihovi otroci postanejo božji otroci. Tega veselja sta bili deležni meseca oktobra dve družini: 15. okt. smo krstili v cerkvi sv. Mihaela v Solingenu deklico Martino Venek, hčerko Vinka in Martine. Teden dni pozneje, 30. okt. pa je bil v cerkvi sv. Evalda v Altenessenu krst Birgite Piuze, hčerke Viktorja in Ane. — Staršem iskrene čestitke.

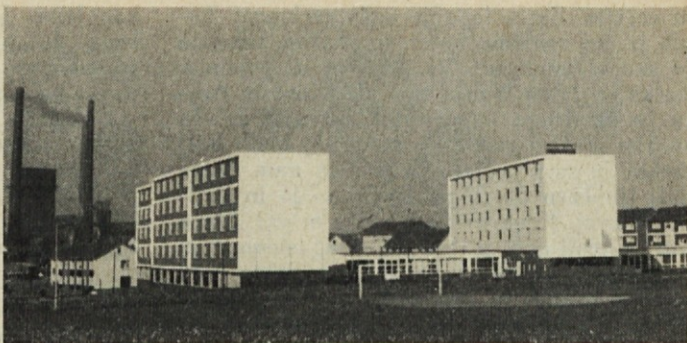
Poroke: V St. Josefhospitalu v Sterkrade sta se 5. okt. poročila Jug Martin iz Sopot, župnija Olimje, in Golež Ana iz Grobelnega, župnija Št. Jur pri Celju. Naslednjega dne, 6. okt., pa sta prav tam sklenila zakon Perc Vladimir, rojen v Frankovcih pri Ormožu, in Haferkamp Irmgard iz Sterkrade. V St. Ewaldikirche v Altenessenu sta se 21. okt. poročila Viktor Piuze, rojen v Bovcu ob Soči, in Borkovski Ana, rojena v Altenessenu. V St. Thomaskirche v Bergeborbecku pa sta se 27. okt. poročila Makuc Ludvik iz Šentviške gore in Klec Ivanka iz Kal pri Stržišču. — Čestitamo!

Prometna nesreča: Florjančič Feliks, mlad slovenski delavec iz Drage pri Št.

Na zbirališču pred odhodom na romanje v Kevelaer. Del romarjev na vrtu pred slovensko kapelico v Sterkrade.

Slovenski fantje, ki delajo v rudniku v Alsdorfu, stanujejo v temle modernem rudarskem domu. Za stanovanje, ki je res lepo, čisto in svetlo plačajo po 40.— mark na mesec.

Rupertu na Dolenjskem, se je na poti v Avstrijo smrtno ponesrečil. Zadnji čas je delal v železarni v Wengernu v Porurju. Bil je delaven in varčen fant. Kar v kratkem času si je prislužil Opel Rekord. Z njim se je konec oktobra peljal na slovensko Koroško, da bi se tam srečal s sorodniki, ki naj bi prišli iz domovine. Nekaj kilometrov pred Beljakom mu je smrtna nesreča prekrizala veselo snidenje. Feliks je moral v večnost. — Naj počiva v miru! Staršem in sorodnikom iskreno sožalje!

Romanje v Kevelaer: V nedeljo, 1. okt., smo imeli Slovenci iz Porurja romanje v Kevelaer, katerega se je udeležilo okrog 70 rojakov. Iz Essena in Oberhausena je peljal avtopulman. Tudi Slovenci iz Castrop-Rauxela so prišli s skupnim avtobusom, ki ga je organiziral g. France Borišek. Precej rojakov je prišlo s svojimi avtomobili. — Skupno sv. mašo in pridigo je imel naš novodošli duhovnik Ivan Ifko, ki je prišel delovat med Slovence v Porurju namesto g. dr. Janeza Zdešarja, ki je odšel v München. Večina romarjev je šla k sv. zakramentom, kar je najlepši dokaz, da

rojaki pravilno pojmujejo namen romanja.

Nagrobne svečanosti za Vse svete: Na pokopališču sv. Barbare v Sterkrade/Königshardt in na pokopališču Nordfriedhof v Altenessenu, kjer počiva več naših rojakov, smo imeli na praznik vseh svetnikov skupne nagrobne svečanosti ob treh popoldne. Ker je bilo letos lepo vreme, je bila lepa udeležba. V cerkvi sv. Barbare v Sterkrade smo prižgali tudi »Svečo 10.000« v spomin vseh tistih slovenskih fantov in mož, ki jih je sedanji režim pri nas doma pobil po koncu vojne (meseca junija in julija 1945) in za katerih grobove starši in sorodniki še danes ne smejo vprašati.

Na Nordfriedhofu v Altenessenu smo obiskali osem grobov naših rojakov, povsod zmolili očenaš za pokoj njih duš in prižgali svečke na gomilah.

Zaman smo se veselili: V soboto, 21. okt., je imela nemška televizija na programu uro jugoslovanskih folklornih plesov. V pričakovanju, da bomo videli kaj lepih slovenskih narodnih plesov, smo se izseljenci kar v skupinah zbrali pri televizijskih sprejemnikih. Pa smo bili pošteno razočarani! Niti cnega slovenskega plesa nismo videli. Drug za drugim so sledili sami južnjaški plesi in glasba, ki je nam srednjeevropcem tuja. Ko smo pri tem mislili na lepoto slovenskih narodnih noš, plesov in muzike, nam je bilo kar nerodno pred nemškimi kolegi. »Menda Nemci ne mislijo, da je pri nas doma tako,« je rekla neka gospa, ki je pri gledanju občutila isto neugodje. Izseljenci se vprašujemo: Ali Slovenci v domovini nimajo nobene folklorne skupine, ali pa morda niso smeli nastopiti? Prireditev je bila vendar na slovenskih tleh, v Kopru.

Mulhova družinica iz Alsdorfa (Nemčija) je izrabila zadnje lepe jesenske dneve za sprehod.

NA NORVEŠKEM

Rojak Henrik Kočevar iz Faste Klejva jö Moss sporoča, da je prejel žalostno vest iz Argentine, da je tam v mesecu novembru nenadoma umrl njegov brat Tine v 36. letu starosti. Siromak od leta 1942 ni bil več doma, kruta vojna ga je pognala v svet, v daljino Argentino služiti si vsakdanji kruh. Vedno je želel, da bi se sešel z bratom na Norveškem. Ta nenadna smrt je vso njegovo družino doma in po svetu zelo užalostila. Bog mu daj večni pokoj! Za njim žalujejo njegovi dragi: Henrik na Norveškem; Anica v Franciji; Ivan, Štefka in mama pa doma v Sloveniji, Kozarišče pri Ložu na Notranjskem.

NA ŠVEDSKEM

Prometna nesreča. Slovenska fanta Stanko R. in Aleksander N. iz Vesterasa sta se na poti v Eskilstuna ponesrečila z motorjem. Ko sta vozila preko križišča s hitrostjo okrog 70 km, se je od strani vanju zaletel s približno isto hitrostjo neki osebni avtomobil. Fanta sta zletela visoko v zrak in padla na cesto z glavo naprej. K sreči sta bila oba pokrita s čelado, sicer bi bil izid mnogo hujši. Tako pa si je le Stanko zlomil nogo in padel v nezavest, Aleksandru pa se ni pripetilo nič hujšega. »Hvala Bogu, da sem še živ!« so bile prve Aleksandrove besede, ko se je v smrtnem strahu pobral s ceste. Stanke so odpeljali v bližnjo bolnico.

Švedska poštenost. Branko Š. se ga je v Stockholmu pošteno napil. Vesel se je vračal domov in na glavni cesti prepeval lepe pe-

smi. Pa mu kar na lepem da policaj v roke kaznilni listek za 50 kron. Fant je odšel domov in pričakoval, da mu bo policija to malo pregreško odpustila. Zato kazni še po 14 dneh ni plačal. Lepega dne pa je prišlo pismo od policije iz Stockholma z naslednjo vsebino: »Javite se takoj v bližnji norišnici, da vas pregledajo, če ste še pri pameti ali že ponoreli. Še do danes niste plačali kazni. Takega slučaja na Švedskem še ne poznamo.« Branku je postalo vroče in še isti dan je nakazal po pošti 50 kron.

Rojaki s Švedske, ki želijo priti v Malmö in v skupni družbi po domače preživeti Silvestrovo in Novo leto, naj mi to sporoče do 15. decembra: stari legoraš — F. Urbančič, Södra Vägen 22, Emmaboda.

V NIZOZEMSKI

V mladi družini g. Podbevšek Franca in ge. Domnevšek Sonje iz Lindeheuvela se je rodila ljubka prvorojenka, ki je pri krstnem kamnu dobila ime Patricija Kristina. Iskreno čestitamo!

Naši bolnici, dobri gospe Žohar iz Hoensbroeka, ki se zdravi v Brunssumu, se zdravje obrača na bolje. — Naj betlehemske Dete njej in bolnikom, za katere morda še ne vemo, pošlje svoj blagoslov!

Sv. Miklavž bo obiskal slov. društvo sv. Barbare v prostorih gostilne Boer v Hoensbroeku.

Društvo sv. Barbare v Hoensbroeku bo imelo svoj družinski večer 2. 12. ob 6. uri pop. v »Vacantie huis« na Steenbergu. Vabljeni!

SLOVENSKA POLNOČNICA BO LETOS V FARNI CERKVI V LINDENHEUVELU, tam kot pred leti. Vabljeni rojaki iz vsega Limburga.

Naši fantje na Švedskem: Albert, Stelio, Štefan in ... Janez.

Priložnost za božično spoved: Hoensbroek, 24. dec. od 3.—4. ure popoldne. — Eygelshoven, 24. dec. od 4.30—5. ure popoldne. — Heerlerheide, 24. dec. od 6.—7. ure zvečer. — Lindenheuvel, v farni cerkvi, eno uro pred polnočnico. — Pridite!

Zveza slov. kat. društev na Nizozemskem želi svojim članom, čitateljem »Naše luči« in vsem Slovincem vesel praznik rojstva našega Gospoda.

Slovesna zadušnica za umrle naročnike „Naše luči“

V ponedeljek, 6. novembra, je bila v kapeli provincialne hiše slovenskih šolskih sester v Celovcu slovesna črna sv. maša, ki jo je daroval ob desetletnici »Naše luči« č. g. Zdravko Reven, izseljenski duhovnik, za pokoj duš vseh umrlih naročnikov, bralcev in prijateljev »Naše luči«. Sestrski zbor je službo božjo spremljal z latinskim petjem, ob koncu pa občuteno zapel tudi pesem:

Gospod, daruj jim mir,
naj večna luč jim sveti!
Daj jim tolažbe vir,
naj nehalo trpeti!
Obriši jim solzé,
ko k tebi hrepené,
Bog na Sionski gori!
Glej, duše greh teži,
očisti jih v pokori,
odpusti jim dolge!

Uprava sporoča:

Majcen Fr., S'Avold, Francija: Smo prejeli. Hvala!

Zanimiva knjiga

»Naša luč« je že omenila knjigo pod naslovom »Dogmatika«, ki jo je spisal msgr. Srečko Gregorec v Gorici. Knjiga je sicer učbenik za srednje šole, bo pa marsikomu tudi kasneje pomagala. Razdeljena je kot navadno učne knjige na več poglavij, ki govorijo najprej o Bogu, potem o Bogu Stvarniku, Odrešeniku, Posvečevalcu in Sodniku. Pisana je zelo jasno; ozira se tudi na vprašanja, ki jih je prinesla moderna doba; pozivi pa snov s citati iz slovenskih pesnikov. Cena je 35 avstr. šilingov. Dobite jo v knjigarnah, pa tudi pri izseljenskih duhovnikih jo lahko naročite.

MOHORJEV KOLEDAR V VSAKO HIŠO!

Družba sv. Mohorja v Celovcu Vam rada pošlje zanimiv Mohorjev koledar za l. 1962 (s poštnino vred 14.— šil., 3NF, 2,20 DM); skupno s povestno knjigo Gospod Šimen in zgodovinsko knjigo Francozi v naših krajih ter poštnino stane 37.— šil., 7 NF, 6 DM. Knjiga »Fatima« je že pošla in se pripravlja nov natis.

Za smeh

Pri nas doma. — Otrok vpraša doma: »Atek, kdo pa je Dedek Mraz?« — Atek: »Veš, to je brat sv. Miklavža, ki se je vpisal v partijo. Tudi sv. Miklavža so silili, naj se vpiše, pa se ni hotel. Zato ga sedaj grdo gledajo in delajo reklamo za onega.«

Dve „progresivni“ rojakinji, ki se na Norveškem prav dobro počutita, „vežbata“ za vsak slučaj. Res pionirsko delo na severu!

Vsem dragim bralcem »Naše luči« želi srečne in vesele božične praznike ter srečno in blagoslovljeno novo leto — družina Kozinc iz Forstinninga pri Münchenu.

Vsem prijateljem in znancem v Liege in v Limburgu v Belgiji želi vesele in blagoslovljene božične praznike ter srečno novo leto — Lojze Košorok, Sydney, Avstralija.

Rojakom in rojakinjam v Belgiji, posebno okoli Charleroi, Monsa in Bruslja, pa tudi drugod po svetu želim vse dobro za letošnji božič in novo leto 1962. — Zdravko Reven, duhovnik.

Vsem bralcem »Naše luči« obojega spola želim mirne božične praznike in mirno novo leto, da se nam ne bo zgodilo tako kakor dvema v zakonu, ki sta nameravala slaviti 25-letnico poroke, pa je mož rekel ženi: »Počakajva raje še pet let, pa bova obhajala 30-letno vojsko!« Leto 1962 naj bo za nas vse polno veselih dogodkov. Te dogodke pa sporočajte meni ali pa naravnost v Celovec, da jih bomo skupaj doživljali po znamenem izreku: »Deljeno veselje je dvojno veselje.« — Janko Jankovič, Tucquegnieux, M. & M., Francija.

Vesele božične praznike vošči teti in stricu Seruga v Romigni ter teti in celi njeni družini Zannier v Bagneux-Pariz: — nečak Slavko iz Pariza, Francija.

Naročnikom »Naše luči«, slovenskim izseljenkim duhovnikom, prijateljem in znancem ter vsem Slovencem želi obilje radosti za božične praznike — Rogelj Štefan in družina, Eidsen, Belgija.

Vesele božične praznike in blagoslovljeno novo leto

Vam želijo

izseljenki duhovniki:

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S. W. 9., England. — BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique. — Kazimir Gaberc, Grand'rue 211., Charleroi, Belgique. — FRANCIJA: Nace Čretnik, Jože Flis, Ciril Lavrič, csi: rue S. Fargeau 4, Paris XX, France. — Msgr. Valentin Zupančič, rue Claude Debussy 17, Liévin, Pas-de-Calais, France. — Stanislav Kavalir, Pavillon XII/43, Billy-Montigny, Pas-de-Calais, France. — Anton Dejak, rue Victorie 33, Aumetz, Moselle, France. — Msgr. Stanko Grims, rue N. Colson 24, Merlebach, Moselle, France. — P. Jakob Vučina, 11 Montée Claire-Virenque, Nice (A. M.), France. — NEMCIJA: Ciril Turk in Ivan Iško, oba: Mathildestr. 18, Oberhausen-Sterkrade, Westf., W. Deutschland. — Dr. Franc Felc, Hindenburg-Str. 20, Esslingen/Neckar, W. Deutschland. — Dr. Janez Zdešar in Franc Šeškar, oba: Zieblandstraße 32/II. Rgb., München 13, W. Deutschland. — NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

REŠITVE UGANK IZ 9. ŠTEVILKE NL:

Pravokotnik: Vsi sveti, Verne duše. — Posetnica: Nočni čuvaj. — Nagrobnik: Prah si, v prah se povrneš:

PRAVOKOTNIK

1	2	3	4	5	6

Besede pomenijo navpično:

1. oče, 2. nasprotje od noči, 3. z njim vozimo, 4. prva žena, 5. imamo sredi obraza, 6. kdor krade, je...

V prvi vrsti vodoravno bereš ime za čas pred božičem.

UGANKE

NAŠA LUČ

**Vez med Slovenci
v zapadni Evropi**

10. LETNIK

» «

IZIDE desetkrat v letu: vsak mesec razen junija in avgusta.

» «

DOPISE za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo prejeti vsaj do 10. v mesecu.

» «

Kdor list želi, naj se obrne do bližnjega poverjenika ali pa naj ga NAROČI naravnost pri upravi v Celovcu.

» «

Ce ga naročite pri upravi v Celovcu, STANE NA LETO 28 šil., 50 bfr, 6 NF, 4 h. gld, 5 DM, 700 lir, 12 angl. šil., 8 norv. kron, 6 švedskih kr., 9 danskih kr., 1.50 dolarja.

» «

„Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec — Klagenfurt, Austria.

» «

Za uredništvo odgovarja: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Printed in Austria

NALOGA

Naslednjim besedam poiščite vselej besedo nasprotne- ga pomena, in sicer tako, da bodo začetne črke povedale vzpodbuden slovenski pregovor:

1. starost, 2. pritlikavec, 3. god, 4. dovoz, 5. uhod, 6. oblečen, 7. počitek, 8. različen, 9. priden, 10. vstanč kaj, 11. sever.

BOŽIČNA ZLOGOVNICA

Be, ca, ce, da, dan, di, hem, ja, je, ka, kre, li, lo, mah, nje, pi, po, roj, sli, so, sve, stvo, šta, ti, tle, va, zus.

Iz teh zlogov sestavi besede, ki pomenijo: 1. kaj de- lamo na sveti večer, 2. lepo diši, 3. potrebujem za pisanje na vrata o božiču, 4. del jaslic, 5. vanj zatikamo pastirce, 6. drugo ime za božični dan, 7. osrednja oseba božičnega dne, 8. kraj Jezusovega rojstva, 9. se je vršilo v Judeji ob času Kristusovega rojstva, 10. kakšen Jezusov dogodek praznujemo 25. decembra.

ŠALJIVA VPRAŠANJA

1. Kdo hodi po najožji stezi?
2. Katera umetnost je najlažja?
3. Kaj je najboljšo sredstvo zoper hude sanje?
4. Kdaj ne more nihče videti sončnega vzhoda?

Ob zadnji številki desetelega letnika „Naše luči“

S to številko zaključuje „Naša luč“ svoje deseto leto izhajanja. Ko se veseli svojega jubileja, pošilja pristrčne pozdrave vsem rojakom in rojakinjam po zapadni Evropi in drugod po svetu. Zahvaljuje se jim za požrtvovalnost in topel sprejem, s katerim so jo v teh letih mesec za mesecem sprejemali. Neštetim je postala dober znanec in prijatelj, saj ji nekateri pravijo kar „Lučka“, drugi „Svetla luč“, nekateri celo „Večna luč“, kar je vse dokaz pristrčne povezanosti med bralci, naročniki in tem skromnim lističem, ki se je trudil biti vseskozi v službi našega naroda, razkropljenega po raznih državah.

„Naša luč“ vošči vsem bralcem, naročnikom in vsem našim izseljencem srečen letošnji božič in da bi zdravi ter poguma polni stopili v novo leto 1962.

Rojaki! Zvestoba za zvestobo! „Naša luč“ hoče ostati v Vaši službi in se tudi zanaša na Vašo pomoč, da bo mogla izhajati še dolgo, dolgo! Podprite jo, širite jo, po- magajte ji!

Vsem poverjenikom in zvestim dopisnikom v teh de- setih letih pa velja na tem mestu javno priznanje, zahvala in odnosa.

» Naša luč «

